

SİLAH RUHSATI RAPOR BAŞVURULARI: ŞANLIURFA ÖRNEĞİ*Applications for Gun License Report: Sample of Şanlıurfa**Abdullah Atli*, Mahmut Bulut*, Cem Uysal**, Mehmet Cemal Kaya*, Fatih Karababa***,**Mehmet Güneş*, Sever Beşaltı****, Yasin Bez*, AYTEKİN SİR****Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Diyarbakır.****Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Diyarbakır.*****Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Şanlıurfa.******Şanlıurfa Balıklıgöl Devlet Hastanesi, Psikoloji Birimi, Şanlıurfa.***Özet**

Amaç: Türkiye’de ateşli silah kullanımının ciddi boyutlardadır ve önemli bir halk sağlığı sorunu haline gelmiştir. Bu çalışmada ki amacımız; Türkiye’de ateşli silahların en sık kullanıldığı illerinden biri olan Şanlıurfa’daki bir devlet hastanesi sağlık kuruluna silah ruhsatı alımı için başvuran kişilerin sosyodemografik özelliklerini incelemektir.

Yöntemler: Şanlıurfa’daki bir devlet hastanesi psikiyatri polikliniğine silah ruhsatı almak için sağlık kurulu raporuna başvuran bireyler çalışmaya dâhil edildi. Hastaneye Ekim 2010- Mart 2012 tarihleri arasında gerçekleşen 284 başvuru incelendi.

Bulgular: Çalışmamızda başvuruların %95,4’ü (n=271) erkek, %4,6’ü (n=13) kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Şahısların %12’si (n=34) 18-25, %28,5’ (n=81) 26-35, %27,1’i (n=77) 36-45, %21,5’i 46-55 (n=61) yaş aralığında ve %10,9’u (n=31) 56 yaşın üstündeydi. %89,4’ü evliydi. Başvuran kişilerin %42,2’si aylık bin liranın altında geliri olduğunu ifade ederken %30,4’ünün ise üç bin lira üstü geliri olduğu görüldü. Eğitim durumuna bakıldığında %4,9’un (n=14) okuma yazma bilmediği, %29,2’nin (n=146) ilköğretim mezunu, %30,6’sının (n=87) ortaöğretim ve kalan %13’ün (n=37) ise yüksek öğrenim gördüğü anlaşılmıştır. Başvuranlar tarafından silahlanma gerekçeleri olarak güvenlik %81,3, miras kalmış olması %4,2, riskli işte çalışıyor olma %4,9, komşusunda silah bulunması %2,8 ve diğer nedenler %6,7 gösterildi. Şahısların yapılan psikometrik incelemesi ve psikiyatrik değerlendirme neticesinde toplam %4,7’sinde (n=13) ruhsal hastalık olduğu tespit edildi.

Sonuç: Silahlanma intihar, adam öldürme/yaralama gibi ciddi toplumsal sorunları artıran önemli bir halk sağlığı sorunudur. Çalışmamızda Şanlıurfa’da sosyoekonomik özelliklerine göre her kesimden silah ruhsatı alımı için başvuruların olduğu görülmekte olup silahlanmanın bu ilimizde ele alınması gereken ciddi bir halk sağlığı sorunu olduğu düşünülebilir. Ayrıca silah ruhsatı için yapılan başvurularda ayrıntılı psikiyatrik muayene ve psikometrik inceleme yapılmalıdır.

Anahtar kelimeler: Silah ruhsatı, sağlık kurulu, Şanlıurfa

Abstract

Aim: Usage of firearms is high in Turkey and is an important public health problem. Aim of this study is to examine the sociodemographical characteristics of persons who admitted to Health Committee of a state hospital in Şanlıurfa, one of the southeastern cities of Turkey known with firearm use, to obtain a gun license.

Methods: This study has included 284 people who were admitted to Health Committee of State Hospital in Şanlıurfa to take gun license between October 2010 and March 2012.

Results: Among all participants 95,4% (n=271) were male and 4,6% (n=13) were female. Participants' age ranges were as follows; 12% (n=34) of were between 18-25, 28,5% (n=81) of were between 26-35, 27,1% (n=77) 36-45, 21,5% (n=61) of were between 46-55 and 10,9% (n=31) of were above 56 years old. 89,4% of participants were married. Monthly income of the %42,2 participants were below 1000 Turkish Liras, 30,4% of were above 300 Turkish Liras. Fourteen of the participants were illiterate, whereas, 146 were primary school graduates, 87 were high school graduates, and 37 were found to be a graduate of a college or university. The reported reasons of applicants for arming were as follows; 81,3% for personal safety, 4,9% against high risk due to their work, 4,2% had inherited gun from their parents, 2,8% had armed neighbors, and 6,7 reported some other miscellaneous reasons. The psychiatric and psychometric evaluations by the health committee revealed psychiatric disorders in 4.7% (n=13) of the participants

Conclusion: Armament is a major public-health problem that increases some serious social problems, such as suicide, murder/wounding. Applications for purchasing a gun license have been observed from all socioeconomic levels of Şanlıurfa and armament can be considered as a serious public-health problem that should be addressed in this city. On the other hand, a detailed psychiatric and psychometric evaluation should be performed for the applications for gun license.

Key words: Gun license, health committee, Şanlıurfa.

Geliş Tarihi / Received: 16.10.2012,

Kabul Tarihi / Accepted: 25.11.2012

GİRİŞ

Ateşli silahlar ve bıçaklar ile diğer aletler hakkında yönetmeliğe göre silah, ‘uzaktan veya yakından canlıları öldürebilen, yaralayan, etkisiz bırakan, canlı organizmaları hasta eden, cansızları parçalayan veya yok eden araç ve aletlerin tümü’ biçiminde tanımlanmaktadır (1).

Türkiye’de ateşli silahlara karşı eğilim olduğu bilinmekte ve son yıllarda bireysel silahlanmada artış olduğu gözlenmektedir (2). Türkiye’de, ortalama 2,5 milyon civarında ruhsatlı, bunun en az 3 katı da ruhsatsız silah olmak üzere yaklaşık 8 ile 10 milyon civarında bireysel silah olduğu tahmin edilmektedir (3). Türkiye’de yapılan çalışmalarda ateşli silahların %66-%75,6’sının ruhsatsız olduğu belirlenmiştir (1). Cinayet olgularında yapılan bir araştırma da ruhsatsız silah kullanımının ruhsatlı silah kullanımına oranı 4/1 olarak bulunmuştur (1,4).

Silaha karşı artan ilgi, şiddet eylemlerinin ve suç oranlarının artmasına neden olmaktadır. Ekonomik, siyasal, cinsel, cebir ve şiddet biçiminde işlenen suçlarda ateşli silahlar önemli yer tutmaktadır (1).

Cinayet girişimlerinin önemli bir kısmında ateşli silahlar kullanılmaktadır. Bununla beraber ev içi cinayetlerin önemli bir kısmında da yine ateşli silah kullanılmaktadır. Adli Tıp Enstitüsü’nün 12 yıllık bir araştırmasında tüm eş öldürme vakalarında ateşli silahların kullanılma oranının %35 olduğu tespit edilmiştir. Yine 2000 yılında Bakırköy Psikiyatri ve Tedavi Araştırma Merkezi tarafından yapılan bir çalışmada İstanbul’daki bir ceza evinde kadın mahkumların %40’ı adam öldürme suçundan dolayı ceza evinde ve bu kadınların öldürdüğü şahısların neredeyse %80’i eşleridir. Erkeklerin kadınlara göre çok daha fazla silahlandığı düşünüldüğünde, kadınlar ve çocukların da en az erkekler kadar mağdur olduğu görülmektedir. Evde silah bulunması potansiyel olarak aile içi şiddet ve suç için risk faktörüdür (5,6).

İntihar girişimlerinde ateşli silahların sık kullanıldığı ve bu girişimlerin ölüme sonuçlanma olasılığının daha yüksek olduğu görülmektedir. Evde bir silahın bulunması intihar vakalarının artmasına yol açmaktadır. Dünyada her yıl bir milyon kişi intihar nedeniyle ölmektedir. Ateşli silah ile intihar, zehirlenme (intoksikasyon) ile yoluyla yapılan intiharlardan sonra en sık kullanılan intihar yöntemidir (7).

Ülkemizde silaha olan eğilim bölgesel farklılıklar göstermektedir. Ruhsatlı silah başvurusunda Karadeniz Bölgesinde doğanların ilk sırada yer aldığı belirtilmekte olup, ruhsatsız silah kullanımının da yaygın olduğu düşünülmektedir. Güneydoğu Anadolu

Bölgesinde ise hem coğrafik özellikler hem de Irak, Suriye gibi Türkiye'ye komşu ülkelerin sınırında olduğu için legal ve illegal silahlanmanın fazla olduğu düşünülebilir (1, 8, 9). Bu çalışmamızın amacı; Güneydoğu Anadolu Bölgesi illerimizden Şanlıurfa'da silah ruhsatı için sağlık kuruluna başvuran olguların sosyodemografik özelliklerinin ve silahlanma gerekçelerinin incelenmesidir.

YÖNTEM

Şanlıurfa'da bir devlet hastanesi psikiyatri polikliniğine silah ruhsatı almak için sağlık kuruluna Ekim 2010- Mart 2012 tarihleri arasında başvuran bireyler çalışmaya dâhil edildi. Sağlık kuruluna silah ruhsatı almak için başvuran 271 (%95,4)'i erkek, 13 (%4,6)'ü kadın olmak üzere toplam 284 kişi çalışmaya dahil edildi. Örneklemdaki bireylerin cinsiyetleri, yaşları, öğrenim durumları, sosyoekonomik düzeyleri, meslekleri, ikamet yerleri, silahlanma gerekçeleri, silah alma ruhsatı öncesi kendilerini silah ruhsatı almaya itecek önemli bir olay varlığı, medenî hâlleri, psikopatoloji varlığı ve bu değişkenlerin birbiri ile olan ilişkileri değerlendirilmiştir. Ayrıca tüm başvuranlara genel psikopatoloji taraması yapmak amacıyla belirti tarama ölçeği (symptom check list-90 revised, SCL-90-R) uygulanmıştır.

İstatistiksel Analiz "SPSS for Windows 18 paket" programında yapılmıştır. Tanımlayıcı istatistikler sürekli değişkenler için ortalama, standart sapma veya ortanca değer bulunmuş ve vaka sayısı (%) olarak gösterilmiştir. Numerik olarak karşılaştırmalar için parametrik testler ve grup karşılaştırmaları için ise non-parametrik testler kullanılmıştır. Numerik karşılaştırmalarda Ki kare testi ve non-parametrik testlerde ise Mann Whitney U testi kullanılmıştır. $P<0,05$ için sonuçlar istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

BULGULAR

Olgular yaş aralıklarına göre değerlendirildiğinde en sık başvurunun 26-35 yaş aralığında (n=81, %28,5) olduğu saptandı. Daha sonra sırası 36-45 yaş grubu (n=77, %27,1), 46-55 yaş grubu (n=61, %21,5), 18-25 yaş grubu (n=34, %12) ve 56 ve üzeri yaş grubu (n=31, %10,9) gelmekteydi.

Silah ruhsatı almak için kurulumuza başvuru yapan 284 kişiden 271'i (%95,4) erkek, 13'ü (%4,6) kadındı (Tablo 1).

Tablo-1: Yaş Aralıklarına Göre Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	Yaş Aralıkları				
	18-25 Aralığı	Yaş 26-35 Aralığı	Yaş 36-45 Aralığı	Yaş 46-55 Aralığı	Yaş 56 ve üzeri Yaş Aralığı
Erkek	27 %9,507	79 %27,817	73 %25,704	61 %21,479	31 %10,915
Kadın	7 %2,465	2 %0,7	4 %1,41	0	0

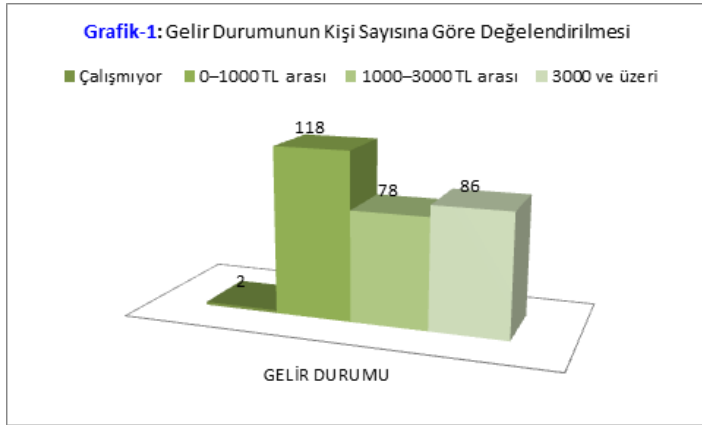
Öğrenim durumuna göre olgular incelendiğinde; 14 (%4,9) olgunun hiç okuma yazma bilmediği, 83 (%29,2) olgunun ilkokul mezunu olduğu, 63 (%22,2) olgunun ortaokul mezunu olduğu, 87'sinin (%30,6) lise mezunu olduğu ve 37'sinin (%13) yüksekokul ya da üniversite mezunu olduğu tespit edilmiştir (Tablo 2). Öğrenim durumu cinsiyetlere göre karşılaştırıldığında erkeklerden 13 (%4,58) olgunun okuma yazma bilmediği, 79'nun (%27,82) ilkokul, 60'nın (%21,13) ortaokul, 84'nün (%29,58) lise ve 35'nin de (%12,3) yüksekokul ya da üniversite mezunu olduğu tespit edilmiştir. Kadınlardan 1'inin (%0,35) okuma yazma bilmediği, 4'ünün (%1,41) ilkokul, 3'ünün (%1,06) ortaokul, 3'ünün (%1,06) lise ve 2'sinin (%0,7) ise yüksekokul ya da üniversite mezunu olduğu bulunmuştur (Tablo 2).

Tablo-2: Yaş ile Öğrenim Durumunun Karşılaştırılması

Yaş Aralıkları	Okuma yazma bilmiyor	İlkokul	Ortaokul	Lise	Yüksek Okul
18-25	2 %0,7	8 %2,82	8 %2,82	10 %3,52	6 %2,46
26-35	4 %1,41	15 %5,28	22 %7,75	25 %8,8	15 %5,28
36-45	3 %1,06	24 %8,45	17 %5,99	27 %9,51	6 %2,46
46-55	5 %1,76	22 %7,75	10 %3,52	17 %5,99	7 %2,46
56 ve üzeri	0 %0	14 %4,93	6 %2,46	8 %2,82	3 %1,06

Olgularımızdan 254'ü (%89,4) resmi nikâhlı olup, 29'u (%10,2) bekârdı. 1 olgu (%0,35) medeni durumunu dul olarak belirtmişti. Evlilik oranlarının cinsiyete göre değişimi incelendiğinde; kadınlardan 3 (%1,06) olgunun ve erkeklerden 26 (%9,16) olgunun bekâr

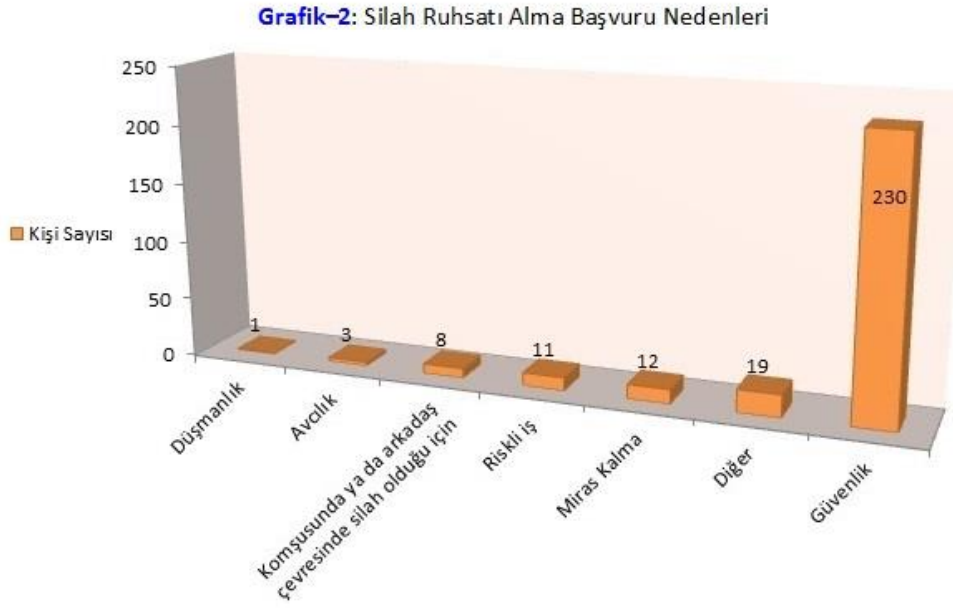
olduğu, kadınlardan 10'unun (%3,5) erkeklerden 244'nün (%85,97) evli olduğu ve sadece erkeklerden 1'nin (%0,35) kendisinin medeni durumunu dul olarak belirttiği tespit edilmiştir. Olgularımızın 268'i (%94,4) ekonomik olarak aktif olduğunu ve 16'sı (%5,6) ise ekonomik olarak aktif olmadığını beyan etmişti. Ekonomik olarak aktif olduğunu belirtenlerden 259'u (91,2%) erkek iken 9'u (%3,17) kadındı. Ekonomik olarak aktif olmadığını belirten 12 (%4,23) erkek olguya karşı 4 (%1,4) kadın olgu bulunmaktaydı. Olguların gelir durumları incelendi. Gelir durumuna göre 2 (%0,7) kişi hiçbir geliri olmadığını beyan etmiş olmasına karşın geri kalan 282 (%99,3) kişi geliri olduğunu belirtmişti. Olguların gelir durumu grafik-1'de belirtilmiştir. Olguların ekonomik olarak aktif olup olmadıkları hususundaki beyanları kendi belirttikleri gelir durumları ile karşılaştırıldığında ekonomik olarak aktif olduğunu belirten olgulardan 114'ü (%40,14) 0–1000 TL arasında, 72'si (%25,35) 1000–3000 TL arasında ve 82'si (%28,87) de 3000 TL ve üzerinde gelir beyan etmişlerdir. Ekonomik olarak aktif olmadığını belirten 16 olgudan 2'si (%0,7) herhangi bir gelirlerinin olmadığı, 4'ü (%1,41) 0–1000 TL arası, 6'sı (%2,11) 1000–3000 TL arası ve 4'ü (%1,41) ise 3000 TL ve üzerinde gelirinin olduğunu beyan etmişti.

Olgularımızın 198'si (%69,7) il merkezinde ikamet etmekte olup 86'sı (%30,3) da il merkezi dışında (ilçe, köy, mezra vb.) ikamet etmekte idi. Şahıslar çocuk sayılarına göre incelendiğinde hiç çocuğu olmayan 24 (%8,5) olgu olduğu tespit edilmiştir. Başvuru yapanlar arasında en çok 53 (%18,7) olgu ile 2 çocuğu olanlar gelmekte idi. 4 çocuğu olanlar 40 (%14,1) olgu, 3 ve 7 çocuğu olanlar ise 29 (%10,2) olgu olduğu tespit edildi. En az 1 çocuğu olan 17 (%6) olgu bulunmakta iken en çok 14 çocuğu olan 1 (%0,35) olgu mevcuttu. Başvuru yapan olgular 1–4 çocuğu bulunan ve 4 üzeri çocuğu bulunanlar diyerek incelendiğinde en sık başvuru yapanların % 49 oranıyla 1–4 çocuğu olanların yaptığı tespit edilmiştir. Başvuru yapan olgular kardeş sayısına göre incelendiğinde 2 (%0,7) olgunun 20 kardeşi olduğu ve 3 (%1,1) olgunun da sadece 1 kardeşi olduğu tespit edilmiştir. Kardeşi olmayan olgu

bulunmamaktadır. En sık kardeşi bulunma sıklığının 44 (%15,5) olgu ile 7 kardeş olduğu tespit edilmiştir.

Olgularımız silahlanma gerekçeleri olarak; 230'u (%81) güvenlik, 12'si (%4,2) silah miras kalması, 11'i (%3,9) riskli işte çalışıyor olma ve 8'i (%2,8) komşusunun ya da arkadaş çevresinde silah bulunması, 3'ü (%1) avcılık ve son olarak 1 (%0,35) olgu düşmanı bulunmasını neden olarak göstermiştir. Bununla birlikte 19 olgu (%6,7) silah alma ruhsatı nedeni olarak diğer nedenleri göstermişti. Silahlanma gerekçeleri grafik-2'de gösterilmiştir.

Olgularımızın 255'i (%89,8) silah alma ruhsatı öncesi kendilerini silah ruhsatı almaya itecek önemli bir olay yaşamadığını belirtmiş olup 29'u (%10,2) kendilerini silah ruhsatı almaya itecek herhangi önemli bir olay yaşadığını beyan etmişti. Silah alma ruhsatı için başvuran olgulara daha önce silah bulundurup bulundurmadıkları sorulduğunda 181 (%63,7) olgu daha önce hiç silah bulundurmadığını belirtmiş olup 21 (%7,4) olgu 15 yıl üzerinde silah bulundurduğunu beyan etmişti. Olguların daha önce silah bulundurup bulundurmadığı tablo-3 gösterildiği gibidir. Olgularımızın 172'si (%60,6) silah bulundurmak için, 112'si (%39,4) ise silah taşıma için ruhsat almak istemişlerdi.

Tablo-3: Daha Önce Silah Bulundurup Bulundurmadığı

Silah Bulundurduğu Zaman	Kişi Sayısı	Sıklık
Hiç bulundurmamış	181	%63,7
0-5 yıl arası	47	%16,5
5-10 yıl arası	22	%7,7
10-15 yıl arası	13	%4,6
15 yıl üzeri	21	%7,4

Tüm Başvuruların 46 tanesinde SCL-90-R'nin en az bir alt ölçeğinde kesme değerinin üzerinde puan tespit edildi. Tespit edilen bu alt ölçeklerin sayısı tablo 4'te verilmiştir. Daha sonra 46 kişi ile ayrıntılı bir psikiyatrik görüşme daha yapıldı. Toplam 13'ünde (%4,7) ruhsal hastalığı olduğu tespit edilmiştir. Ruhsal hastalık teşhisi konulan 13 olguda erkekti. Bu olgulardan 3'ü obsesif-kompulsif bozukluk, 2'si yaygın anksiyete bozukluğu, 2'si majör depresyon, 1'i bipolar bozukluk, 2'si psikotik bozukluklar grubunda, 2'si paranoid kişilik bozukluğu ve 1'i obsesif-kompulsif kişilik bozukluğu olarak değerlendirildi. Ruhsal hastalık olduğu yönünde teşhis konulan 13 olgudan hepsi de ekonomik olarak aktif olduklarını belirtmiş olup 9'u (%70) 1000–3000 TL arası ve 4 (%30) tanesi de 0–1000 TL arasında geliri olduğunu beyan etmişti. Hastalık teşhisi konulan 10 (%77) olgu evli iken 3 (%23) olgu evli değildi. Ruhsal hastalık teşhisi konulan olgulardan 5 (%38) tanesi ilkökul mezunu iken 2 (%15) tanesi ortaokul ve 6 (%47) tanesi de lise mezunu idi. Hastalık teşhisi konulan olgulardan 8'i (%62) güvenlik nedeni ile 3'ü (%23) komşu ve yakın çevresindeki insanlarda silah bulunduğundan dolayı ve son 2'si (%15) de riskli işte çalıştığından dolayı silah ruhsatı almak istemişti. Bu 13 olgunun 11'i (%85) daha önce kendilerini silah ruhsatı almaya itecek herhangi bir olay yaşamadığını ancak 2'si (%15) böyle bir olay yaşadığını belirtmişti (Tablo-4).

Tablo-4: SCL-90'a göre en az bir alt ölçekte psikopatoloji ihtimali saptanan kişilerin değerlendirilmesi (n=46)

Alt Ölçek Birimi	Kişi sayısı *	%**
Somatizasyon	6	13
Anksiyete	7	15
Obsesif Kompulsif	23	50
Depresyon	10	22
Kişiler Arası Duyarlılık	17	37
Psikotik	3	7
Paranoid Düşünce	13	28
Öfke	4	9
Fobik Anksiyete	0	0
Ek Skalalar	16	35

*Aynı kişide birden çok alt ölçek puanı yükselme söz konusu olabilir.

**Alt ölçek skorlaması yüksek olan kişiler arasında oranlar.

TARTIŞMA

Çalışmamızda silah ruhsatı başvurularının önemli bir kısmını 271'ini (%95,4) erkekler oluşturmuştur. Bu bulgu literatür ile uyumlu beklenilebilecek bir durumdur. Yakın zamanda Diyarbakır'da yapılan bir çalışmada silah ruhsatı başvurularının %97,3'ünün erkek olduğu görülmektedir (10). Ankara'da yapılan bir çalışmada ise erkek oranı %92 bulunmuştur (11). Türkiye'de genel olarak silahların %95'i erkeklerde ve sadece %5'i kadınlarda olduğu söylenebilir (3).

Hastanemize silah ruhsatı için başvuranlarına yaklaşık yarısı 35 yaşın altındaydı. Benzer şekilde olgularımızın yine yaklaşık yarısı beş yıl (eski eğitim sistemine göre ilköğretim düzeyinde) ve altı bir eğitime sahip olduğu görülmektedir. Bu açıdan bakıldığında Ankara'da yapılan çalışmada yaş ortalamasının 45.8 ± 11.7 olduğu ve şahısların sadece %21.9 ilköğretim mezunu olduğu diğerlerinin ise daha yüksek bir eğitime sahip olduğu görülmektedir (11). Diyarbakır'da yapılan çalışmada ise %4,8 tanesinin ilköğretim mezunu olduğu tespit edilmiştir (10). Başvuranların önemli bir kısmının genç ve ilköğretim seviyesinde bir eğitim görmüş olması Türkiye'nin diğer bölgeleri ile karşılaştırıldığında Şanlıurfa'da daha da bilinçsiz bir şekilde silahlanmanın arttığı konusunda uyarıcı niteliktedir.

Bir diğer önemli nokta ise şahısların ekonomik durumudur. Olgularımızın %89,4'u resmi nikâhlı olup başvuranların neredeyse 2/3'nün ekonomik durumu iyi değilken başvuruda bulunmuş olması dikkat çekicidir. Başvuran şahısların 2/3'ü bir aile için gereken asgari geçim sınırının altında geliri mevcutken bunların 1/4'ü ise yoksulluk sınırının altında olduğu söylenebilir. Bu şartlarda bile ailesinin gelirinin bir kısmını silah ve silah ruhsatı almak için kullanılması bütün aile bireylerini mağduriyete uğratabilecek bir faktör olarak görülebilir.

Uysal ve ark. yaptığı çalışmada en sık silahlanma gerekçesi olarak güvenlik ihtiyacı gösterilmiştir (10). Başka bir çalışmada ruhsat için başvuran 800 kişi sıklık sırasına göre silahlanma nedenlerini iş riski, evde bulundurmamak, avcılık, hobi ve diğer nedenler olarak belirtmişlerdir. İstanbul'da yapılan başka bir çalışmada ise silah ruhsatı almayı isteme gerekçeleri, en sık güvenlik gösterilmiş, onu merak-gelenek ve bir yakınından devir nedeniyle almak takip etmiştir. Bu çalışmada olguların %84,8'i hayatları boyunca güvenliklerini tehdit edecek herhangi bir olay yaşamadıklarını belirtmişlerdir (9). Çalışmamızdaki katılımcılarsa en sık silahlanma gerekçesini güvenlik ihtiyacı (%81) olarak ifade etmiştir. Yine diğer çalışmalara benzer olarak olgularımızın 255 (%89,8) tanesi silah alma ruhsatı öncesi kendilerini silah ruhsatı almaya itecek önemli bir olay yaşamadığını belirtmiştir. Ayrıca çalışmamızdaki bazı olguların sadece komşusunda ya da arkadaş çevresinde silah bulunduğu

için silahlanmak istediklerini belirtmeleri ise etrafındaki insanların teşviki ve ya onlarla beraber aynı statüde olma isteğinin bir tezahürü olarak algılanabilir.

Herhangi bir tehdit unsuru olmadan güvenlik sebebiyle silahlanmak isteme, komşumda olduğu için “evime silah almak istiyorum” gibi yersiz nedenlerle asgari geçim sınırının altında yaşayan ailelerin silah almak için resmi kurumlara başvurmaları üzerinde yoğun bir şekilde düşünülmesi gereken bir durumdur. Bu şekilde bilinçsiz silahlanmanın en ciddi toplumsal yansıması intihar etme ve adam öldürme/yaralama olarak düşünülebilir.

Ateşli silahların her ne sebeple olursa olsun ev içinde bulundurulması intihar eylemi oranlarını arttırmaktadır (12-14). Türkiye'de ateşli silahla intiharlar 2002 yılında %18,1 ile iken 2011 yılında %26.1'ye yükselmiştir (15). 2011 yılında ülke genelindeki 2677 intihar olayının 37'si Şanlıurfa olmuş ve bu vakaların 17'si silahla gerçekleşmiştir. İntihar olaylarının önemli oranı genç yaşta olmakla beraber Altındağ ve ark. Şanlıurfa'da yapmış olduğu çalışma ile bu bilgi desteklenmektedir (16). Bununla beraber Şanlıurfa'da 2010 yılı içinde 57 adam öldürme ve 96 adam yaralama suçu; 2011'deyse 49 adam öldürme ve 91 yaralama suçu işlenmiştir (15). Daha önce Türkiye'deki cinayet ve yaralama olaylarının çoğunda ateşli silahların kullanıldığı ve bu adli olayların azımsanmayacak bir kısmının aile içinde gerçekleştiğini belirtilmişti (17). Dolayısıyla intihar etme, adam yaralama/öldürme gibi bazı ciddi sosyal sorunların artmasında silahlanmanın önemli etkisi olabilir. Unutulmaması gereken önemli bir diğer konu ise kaza sonucu olan ölümlerdir. İstatistikler incelendiğinde ülkemizde 2007 yılında 873, 2008 yılındaysa 749 ölüm olayı ateşli silahlarla oluşan kaza sonucu gerçekleşmiştir (18).

Silah ruhsatı alımı için başvuran olguların halihazırda yapılan ruhsal durum muayenesi ve alınan özgeçmiş bilgileri neticesinde %95,3'ün de herhangi bir ruhsal hastalık mevcut değilken, %4,7'inde ise bir ruhsal hastalık teşhisi olduğubelirlendi.. Ruhsal hastalık tanısı konulan olguların 13'ü erkekti. Diyarbakır'da yapılan benzer bir çalışmada ise %1.7 oranında ruhsal hastalık olduğu tespit edilmiştir. Silah ruhsatı alımı için başvuran şahıslarda da psikopatoloji olabileceği ve ateşli silah kullanmaya aday kişilerin ayrıntılı değerlendirilmesi gerektiği akılda tutulması gereken önemli başka bir durumdur.

SONUÇ

Yapılan çalışmalarıyla beraber çalışma verilerimiz incelendiğinde Türkiye'nin diğer illerinde olduğu gibi Şanlıurfa'da da silahlanma ciddi boyutlara ulaşmıştır. Şanlıurfa gibi silah temininin kolay olduğu sınır illerde ruhsatlı silahtan daha fazla ruhsatsız silah mevcut olduğu

düşünüldüğünde silahlanmanın Şanlıurfa için ele alınması gereken ciddi bir halk sağlığı sorunu olduğu kabul edilmeli.

Ülkemizde alınan silah ruhsatı için alınan raporların geçerlilik süreleri beş yıldır. Bu beş yıllık sürede kişilere herhangi bir ek denetim uygulanmamaktadır. Ülkemizde silah ruhsatı alma yaşı ise 21'dir. Ruhsat geçerlilik sürelerinin kısaltılması, ruhsat alma yaşının artırılması ile beraber silah ruhsatı almak isteyen kişileri için bir eğitim programı düzenlenip bu kişilere silah tanıtılması, silahla ilgili aile içi ve çevresel risklerin ve bunlardan korunma yollarının öğretilmesi resmi kurumlarca değerlendirilmesi gereken önerilerdir.

Bununla beraber Türkiye'de silahların %16'sının ruhsatlı ve % 84 kadarınınsa ruhsatsız olduğu düşünülmektedir. Şanlıurfa gibi silah kaçakçılığı olanağının yüksek olduğu illerde denetimlerin artırılması bilinçsiz silahlanma için alınabilecek ek bir önlem olarak düşünülebilir.

KAYNAKLAR:

1. Balcıoğlu İ. Adli Psikiyatri ve Silah. Anadolu Psikiyatri Dergisi. 2006;7:10-17.
2. Demirkan Ö, Demirkan S, Dal U, et al. Silâh sâhibi olması sakıncalı kişilik özellikleri. Adli Psikiyatri Dergisi. 2005;2:21-30.
3. Ayyıldız E, Günaydın B. "Türkiye'de Bireysel Silahsızlanma ve Şiddet Haberleri" Yerel Medya Seminerleri / DİYARBAKIR - RİZE. İstanbul: Umut Vakfı; 2007.
4. Özdeş T. Ateşli Silahlarla İşlenmiş Suçlar ve Silah Ruhsatı, Av Tüfeği Tezkeresi ile Sahiplik Belgesi Alımında Adli Psikiyatrik Muayenenin Önemi. Adli Tıp. İstanbul: Adli Tıp Kurumu; 2003.
5. Dedeman N. Kadın ve Silah Konulu Tebliğ. 43 Ulusal Psikiyatri Kongresi. İstanbul; 2007.
6. Ayyıldız E. Türkiye'de Bireysel Silahsızlanma Ve Şiddet Haberleri Yerel Medya Seminerleri Kars – Gaziantep. İstanbul: Umut Vakfı Yayınları; Mayıs 2010.
7. Sayil I, Devrimci-Ozguven H. Suicide and suicide attempts in Ankara in 1998: results of the WHO/EURO Multicentre Study of Suicidal Behaviour. Crisis. 2002;23:11-16.
8. Buken B, Erkol Z, Bahcebasi T, et al. [The effect of firearms in inducing stress in high school students in the city of Duzce (Turkey)]. Turk psikiyatri dergisi = Turkish journal of psychiatry. 2009;20:213-226.

9. Torun F, Dilek TS, Yıldırım EA. Silah Ruhsatı Almak İçin Başvuranlarda Depresyon, Öfke, Aleksitimi Ve Kişilik Özellikleri. Nobel Medicus Online Dergi. 2011;7:61-67.
10. Uysal C, Atli A, Kır ZM, et al. Dicle Üniversitesi Hastaneleri Sağlık Kurulu'na Silah Ruhsatı Almak İçin Yapılan Başvuruların Değerlendirilmesi: Retrospektif Bir Çalışma (Evaluation of the Dicle University Hospitals Health Board's Gun Licenses Applications: A Retrospective Study). Adli Tıp Kurumu Dergisi. 2013;Basımda.
11. Tan S, Aldemir S, Sevinç ŞS, et al. Ruhsatlı Silah Bulunduran Ve Taşıyanların Kişilik Profillerinin Değerlendirilmesi. Yeni Sempozyum Dergisi (New Symposium Journal). Nisan 2011;49:89-94.
12. Nachman R, Yanai O, Goldin L, et al. Suicide in Israel: 1985-1997. Journal of psychiatry & neuroscience : JPN. 2002;27:423-428.
13. Lewin-Fetter V. Suicide in the home in relation to gun ownership. The New England journal of medicine. 1992;327:1880.
14. Brent DA, Perper JA, Allman CJ, et al. The presence and accessibility of firearms in the homes of adolescent suicides. A case-control study. JAMA : the journal of the American Medical Association. 1991;266:2989-2995.
15. TÜİK. (Türkiye İstatistik Kurumu) İntihar İstatistikleri, 2011. Ankara: Türkiye İstatistik Kurumu Matbaası; 2011.
16. Altındağ A, Özdemir B, Yanık M. Şanlıurfa'da ateşli silahla intiharlar. Anatolian Journal of Psychiatry. 2005;6:240-244.
17. Akcan A. Silahlanma... Diğer ülkelerde neler oluyor? Anadolu Psikiyatri Dergisi. 2006;7:5-9.
18. TÜİK. (Türkiye İstatistik Kurumu) Ölüm İstatistikleri, İl ve İlçe Merkezleri, 2008. Ankara: Türkiye İstatistik Kurumu Matbaası; 2008.